

Regionstyrelsen

Delårsrapport 2017:1

Förslag till beslut i regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

Diskuteras på regionstyrelsens arbetsutskott 8–10, 16 maj 2017.

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi. Bedömningen av ekonomin bygger i huvudsak på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste prognos (februari 2017) på skatter, statsbidrag och övriga poster inom finansförvaltningen. I nämndernas delårsrapporter redovisas också viktigare händelser under perioden. En kort sammanfattning av respektive nämnds delårsrapport finns i slutet av den här rapporten.

Ett positivt resultat prognostiseras vid årets slut på **38 mnkr** vilket är 11 mnkr högre än det budgeterade resultatet på +27 mnkr.

Nämndernas budgetavvikelse uppgår enligt prognosen till **-47 mnkr**. Regionstyrelsen redovisar en prognos på +7 mnkr, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden +2,8 mnkr, barn- och utbildningsnämnden +2,1 mnkr och kultur- och fritidsnämnden +1,3 mnkr. Hälso- och sjukvårdsnämnden har en negativ prognos på -30 mnkr och socialnämnden -31 mnkr. Övriga nämnder redovisar en prognos i balans med budget eller små avvikelser.

Ett överskott mot budget på 18 mnkr beräknas på skatteintäkter och bidrag (prognos från februari 2017). Även finansnettot är positivt jämfört med budget med 12 mnkr. Reavinster är prognostiserade till 15 mnkr högre än budget dvs ett utfall på totalt 50 mnkr varav 15 mnkr avser exploateringsmark på yttre A7. Kostnaderna för pensioner beräknas bli 10 mnkr lägre än budgeterat.

I 2017 års budget finns en budgeterad besparing på 10 mnkr för ett effektivare lokalutnyttjande. På vilket sätt besparingen ska genomföras är ännu inte beslutat och därför inte medräknat i den här prognosen vilket gör att motsvarande underskott beräknas. Övriga poster inom finansförvaltningen beräknas hamna i nivå med budget.

Nettokostnadsutvecklingen för nämndernas verksamhet inklusive *interna* poster är 1,9 procent jämfört med samma period föregående år. Den *externa* nettokostnadsutvecklingen uppgår till 2,8 procent. Externa intäkter har ökat med 9,2 procent och

externa kostnader har ökat med 4,1 procent. Personalkostnaderna har ökat med endast 0,5 procent.

Antal anställda är oförändrat jämfört med årsskiftet och uppgår nu till 6 550 personer. Sjukfrånvaron är fortsatt hög och uppgår till 7,2 procent. Särskilt fokus kommer att sättas på sjukfrånvaron under året.

Investeringsprognos inklusive exploateringar uppgår till 643 mnkr exklusive exploateringar och budgeten uppgår till 706 mnkr.

Resultaträkning, mnkr

	Resultat	Prognos	Budget	Bokslut
	jan - mars	2017	2017	2016
Intäkter	962	4 007	4 300	4 373
Kostnader	-2 090	-8 623	-8 907	-8 769
Avskrivningar	-61	-245	-235	-237
Verksamhetens netto-kostnader	-1 189	-4 861	-4 842	-4 633
Skatteintäkter	1 230	4 919	4 901	4 708
Finansiella intäkter	1	7	7	23
Finansiella kostnader	-10	-27	-39	-16
Årets resultat	32	38	27	82

Bedömning

En grundförutsättning för en stabil ekonomi för regionen som helhet är att nämnderna klarar sina uppdrag inom de ekonomiska ramar som tilldelats. Den prognos som gjorts efter årets tre första månader pekar på ett underskott för nämnderna på 47 mnkr. Underskottet motsvarar cirka 1 procent av nettobudgeten.

Den externa nettokostnadsutvecklingen bedöms ligga på en normal nivå, 2,8 procent. Den är ändå något högre än vad som är önskvärt. Jämfört med 2016 års bokslut finns utrymme för 2,7 procents nettokostnadsökning. Det är ett bättre läge än föregående år då det inte fanns utrymme för någon nettokostnadsökning alls jämfört med faktiskt utfall året innan.

Kostnadsutvecklingen resten av året bör ändå följas noga och beredskap ska finnas för eventuella åtgärder ifall det sker en ökning.

De ekonomiska problem som finns är inte spridda på samtliga nämnder utan berör främst vård och omsorg. Fokus bör läggas på att de verksamhetsområdena ska hålla sin budget. Hälso- och sjukvårdsnämnden skriver i sin delårsrapport att man är väl medveten om de förväntningar som finns på verksamheten om att leverera god vård inom givna budgetramar och arbetar med en rad olika åtgärder. Det är viktigt att det arbetet ger effekt. För att undvika ett underskott inom hälso- och sjukvårdsnämnden får nettokostnadsökningen vara högst 1,6 procent. Nämnden ligger nu på en nettokostnadsökning i perioden på 8,1 procent.

Den 1 juli kommer statens ersättningar till kommuner och landsting för asylsökande att förändras och sänkas vilket ställer stora krav på omställning av verksamheten inom framförallt socialnämnden. Det finns fortfarande en ovisshet kring de exakta konsekvenserna och vilka möjligheter till omställning som finns. Socialnämnden räknar med 72 mnkr lägre intäkter än föregående år men kostnaderna beräknas bara minska med 20 mnkr. Det behöver ses över.

Tabell: Sammanställning av utfall och prognos per nämnd, mnkr

Nämnd	Budget jan- mars 2017	Justerat utfall 2017	Avvikelse 2017	Budget 2017	Prognos 2017	Helårs- avvikelse	Bokslut 2016
Regionstyrelsen	68	65	3	264	257	7	31
<i>varav</i>							
<i>politikerorganisationen</i>	5	5	0	23	23	0	2
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	63	60	3	241	234	7	29
Tekniska nämnden	43	56	-13	174	173	1	10
<i>varav</i>							
<i>teknikförvaltningen</i>	30	44	-14	122	121	1	10
<i>samhällsbyggnadsförvaltningen</i>	13	12	1	52	52	0	0
Byggnadsnämnden	4	5	-1	18	18	0	1
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	2	2	0	11	11	0	1
Kultur- och fritidsnämnden	36	35	1	142	141	1	2
Barn- och utbildningsnämnden	282	267	15	1 127	1 125	2	16
Gymnasie- och vuxen- utbildningsnämnden	71	65	6	284	281	3	15
Socialnämnden	314	301	13	1 258	1 289	-31	-25
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	365	386	-21	1 504	1 534	-30	-82
Summa	1 185	1 182	3	4 782	4 829	-47	-31

Investeringsprognos

Investeringsprognosen är mycket hög. Prognosen uppgår till 643 mnkr exklusive exploateringar och överskrider förra årets rekordstora utfall som uppgick till 616 mnkr. Fortsatt bedömning och bevakning av investeringsutgifterna krävs under året, inte minst ur likviditetshänseende.

Utfallet och prognoserna bör följas närmare i den ordinarie uppföljningsprocessen samt på koncernledningsgruppen och ekonomichefsnätverk.

Tabell: Investeringar, mnkr

Nämnd	Årsbudget 2017	Utfall 2017	Årsprognos 2017
Regionstyrelsen	26,9	2,5	25,2
<i>varav</i>			
<i>politikerorganisation</i>	0	0	0
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	26,9	2,5	25,2
Tekniska nämnden	593,0	78,6	531,6
<i>varav</i>			
<i>teknikförvaltningen</i>	588,9	78,5	527,5
<i>samhällsbyggnadsförvaltningen</i>	4,1	0,1	4,1
Byggnadsnämnden	0,8	0	0,5
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,5	0	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	1,6	0,1	1,6
Barn- och utbildningsnämnden	40,5	2,4	40,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	7,9	2,5	7,9
Socialnämnden	7,5	0,1	7,5

Nämnd	Årsbudget 2017	Utfall 2017	Årsprognos 2017
Hälso- och sjukvårdsnämnden	27,6	3,5	27,6
Summa exkl. exploatering	706,3	89,8	642,9
Exploatering	102,5	4,2	60,9

Kostnads och intäktsutveckling perioden januari – mars

De totala intäkterna inklusive *interna poster* har minskat jämfört med föregående år, minskningen beror främst på att regionstyrelseförvaltningen inte säljer tjänster i samma omfattning som serviceförvaltningen gjorde 2016 samt att internhyran är sänkt till följd av lägre internränta.

Kostnaderna för intern representation, utbildningar och konferenser är fortfarande på en lägre nivå än 2015 då stoppaket infördes. 2015 var utfallet 8,9 mnkr jämfört med 8,0 2017. Kostnaderna är ändå högre 2017 än 2016.

Kostnaderna för hyrpersonal fortsätter att öka snabbt. På två år har kostnaden stigit med 148 procent. I posten förbrukningsmaterial ligger även kostnader för läkemedel. Läkemedelskostnaderna är totalt cirka 4 mnkr högre än föregående år.

Att övriga kostnader minskat beror främst på att serviceförvaltningen inte längre debiterar tjänster utan är anslagsfinansierade samt lägre internränta och lägre internhyra.

Tabell: Kostnader och intäkter januari-mars 2017 jämfört med januari-mars 2016 (inklusive interna poster)

mnkr	Periodens utfall Jan 17 - Mars 17	Periodens utfall föregående år Jan 16 - Mars 16	Procentuell skillnad
Totala intäkter	975,6	999,1	-2,4 %
Personalkostnader	788,8	784,7	0,5 %
<i>varav övertid, mertid</i>	<i>6,0</i>	<i>5,6</i>	<i>7,1 %</i>
Utbildning, kurs o konferensavgifter	8,0	6,2	29,0 %
Representation	0,5	0,5	0 %
Konsulter	7,3	7,4	-1,4 %
Hyrpersonal	17,1	11,0	55,5 %
Förbrukningsmaterial, inventarier	102,2	93,3	9,5 %
Övriga kostnader	1 218,8	1 241,9	-1,9 %
<i>varav internhyra</i>	<i>113,6</i>	<i>120,5</i>	<i>-5,7 %</i>
<i>varav internränta</i>	<i>14,4</i>	<i>27,6</i>	<i>-47,8 %</i>
Summa kostnader	2 142,6	2 144,9	-0,1%
Nettokostnad	1 167,0	1 145,8	1,9 %

De *externa intäkterna* har ökat från 270 till 295 mnkr vilket motsvarar 9,2 procent. Det är främst statsbidrag för satsningar i förskolan samt grundskolan som ökat. Statsbidraget för receptförskrivna läkemedel är bokfört för två månader i perioden jämfört med en månad föregående år. Det påverkar utfallet med 12 mnkr. Övriga intäkter som exempelvis taxor och avgifter är i princip oförändrade.

Övriga *externa kostnader* har ökat med 9,9 procent eller 37 mnkr främst beroende på att mer verksamhet köpts än föregående år. Främst gäller det utomlänsvård samt placering av barn och unga. Kostnader för utomlänsvård har ökat med 10 mnkr jämfört med förra året.

Tabell: Externa kostnader och intäkter januari-mars 2017 jämfört med januari-mars 2016

mnkr	Periodens utfall Jan 17 - Mars 17	Periodens utfall föregående år Jan 16 - Mars 16	Procentuell skillnad
Totala externa intäkter	294,8	269,8	9,2 %
Personalkostnader	788,8	784,7	0,5 %
<i>varav övertid, mertid</i>	<i>6,0</i>	<i>5,6</i>	<i>7,1 %</i>
Utbildning, kurs o konferensavgifter	7,9	6,1	28,0 %
Representation	0,4	0,4	0 %
Konsulter	7,2	7,2	0 %
Hyrpersonal	16,7	10,6	56,9 %
Förbrukningsmaterial, inventarier	87,3	79,4	9,9 %
Övriga kostnader	538,1	501,5	7,3 %
Summa externa kostnader	1 446,3	1 389,9	4,1 %
Nettokostnad	1 151,6	1 120,1	2,8 %

Personalstatistik och personalkostnader

Personalstatistik finns till och med februari och det är de siffror som använts i den här rapporten. För att analysera utvecklingen i förhållande till kostnader har även personalkostnader fram till februari använts.

Personalkostnaderna har januari till februari 2017 ökat från 530 mnkr föregående år till 533 mnkr, 2017. Det motsvarar en ökning på 0,5 procent. Lönerrevisionen 2016 motsvarar 2,3 procent. Det är alltså en lägre faktisk kostnadsökning än vad lönerrevisionen ger.

Den faktiskt arbetade tiden januari och februari 2017 jämfört med 2016 har minskat med 1,9 procent vilket motsvarar 108 årsarbetare. Till viss del kan det bero på att det var en arbetsdag mindre 2017 jmf med 2016 samt att personlig assistans har lagts ut på privat utförare 1 februari. Övergången omfattade 78 personer. En del av minskningen beror också på färre anställda.

Tabell: Antal anställda jämfört med årsskiftet och 12 månader bakåt

Förvaltning	Antal anställda feb 2016	Antal anställda dec 2016	Antal anställda feb 2017	Förändring jmf med feb 2016
Regionstyrelse förvaltningen	LK 54	LK 51	571	-24
	SF 541	SF 533		
Teknikförvaltning	293	286	289	-4
Samhällsbyggnads förvaltning	142	149	150	8
Kultur- och fritidsförvaltning	140	134	133	-7
Utbildnings- och arbetslivsförvaltning	2 069	2 011	2 096	27
Socialförvaltning	1 963	1 948	1 884	-79
Hälsa- och sjukvårds förvaltning	1 414	1 431	1 427	13
Totalt	6 616	6 543	6 550	-66

Antal anställda är i princip oförändrat jämfört med årsskiftet men jämfört med februari 2016 har antal anställda minskat med 66 personer.

På de flesta förvaltningar är skillnaderna små jämfört med årsskiftet. Ökning av antal anställda på utbildnings- och arbetslivsförvaltningen hänförs till läsårsvariationer. Medarbetare slutar vid jullovet och nyanställningar görs vid vårterminens start.

Socialförvaltningen har minskat antal anställda succesivt under de senaste 12 månaderna vilket beror på en minskad tillströmning av ensamkommande barn och unga samt att personlig assistans lades ut på privat regi under februari 2017.

Sjukfrånvaro

Trenden med ett ökande sjuktal fortsätter, det gäller både män och kvinnor. Den här perioden är det mäns sjukfrånvaro som ökat mest även om det är från en lägre nivå än kvinnor. Sjukalet för Region Gotland uppgår till 6,0 procent, 3,9 för män och 6,7 för kvinnor. De högsta sjuktalen återfinns inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och socialförvaltningen.

För att definiera behov av åtgärder, både på individnivå (kort sikt) och på strukturell nivå (längre sikt), kommer Region Gotland att arbeta med ett särskilt sjukfrånvaroprojekt med start 2017. Detta är en utveckling av den insats som gjordes

under 2016, där sjukfrånvaron inom några av Region Gotlands enheter med särskilt hög sjukfrånvaro, kartlades närmare.

I syfte att arbeta mer hälsofrämjande inom utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och undvika upplevelser av för hög arbetsbelastning, kommer personal anställas som kan förbättra förutsättningarna för lärarna att mer koncentrerat arbeta med arbetsuppgifter som rör undervisningen. Det kan till exempel handla om lärarassistenter, socialpedagoger och/eller arbetsmarknadsåtgärden extratjänster.

Inom socialförvaltningen är orsaken till de höga sjuktalen troligen tätt förknippad med svårigheten att bemanna. Den största ökningen i jämförelse med februari föregående år uppvisar hemsjukvård och hemtjänst natt samt inom individ – och familjeomsorgen. De ökade sjuktalen beror till stor del på långtidssjukskrivningar och den ökade arbetsbelastningen orsakad av bl.a. svårigheter att återbesätta vakanser. Alltjämt uppvisar hemtjänsten fortfarande högst sjuktal, 11,8 procent i februari.

Tabell: Sjukfrånvaro uppdelat per förvaltning

Förvaltning	Sjukfrånvaro samtliga			Sjukfrånvaro kvinnor			Sjukfrånvaro män		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Regionstyrelse förvaltning	LK 1,5	LK 1,3	4,8	LK 2,2	LK 1,7	6,1	LK 0,6	LK 0,9	2,3
	SF 4,7	SF 4,6		SF 5,6	SF 5,6		SF 2,5	SF 2,3	
Teknikförvaltning	3,3	3,1	4,7	2,8	4,7	4,9	2,8	2,8	4,6
Samhällsbyggnads förvaltning	5,0	5,3	5,1	7,3	7,4	5,7	2,6	3,9	4,7
Kultur- och fritidsförvaltning	6,1	6,3	5,6	5,3	5,4	6,5	7,9	8,1	4,1
Utbildnings- och arbetslivsförvaltning (tidigare BUF-GVF)	BUF 6,0	7,0	5,8	BUF 6,6	7,7	6,4	BUF 2,5	4,2	3,6
	GVF 3,6			GVF 4,0			GVF 3,1		
Socialförvaltning	6,9	7,0	7,4	7,5	7,6	7,9	3,8	3,8	5,2
Hälso- och sjukvårds förvaltning	5,1	5,0	5,3	5,7	5,6	5,8	2,5	2,4	2,6
Totalt	5,6	5,7	6,0	6,4	6,5	6,7	3,1	3,1	3,9

Sjuktalet för 2015 avser helår och siffran för 2016 och 2017 avser februari och 12 månader bakåt.

Nämndernas sammanfattande kommentarer

Nedan följer en redovisning av väsentliga händelser i verksamheten under perioden och en sammanfattning av det ekonomiska läget per nämnd.

Regionstyrelsen, + 7 mnkr

Regionstyrelseförvaltningen driver ett aktivt arbete för att bidra till regionens måluppfyllelse samtidigt som verksamheten anpassas och förändras för att motsvara de kraftiga krav på kostnadssänkningar som föreligger under perioden 2017-2019.

Aktiviteter drivs för att stärka koncernstyrning och koncernsamordning, fokusera den regionala utvecklingen, effektivisera stöd och service till regionens samtliga förvaltningar och dessutom öka kvaliteten i den egna förvaltningens verksamhet.

Kompetensförsörjningen är en utmaning inom framförallt HR, upphandling och IT och åtgärder görs bland annat genom riktade satsningar i årets löneöversyn.

Sjukfrånvaron är hög inom framför allt måltid och försörjning och insatser görs för att förbättra arbetsmiljön.

Periodens resultat uppgår till 2,7 mnkr.

Årsprognosen visar ett överskott på 7 mnkr vilket är nödvändigt för att skapa de förutsättningar som krävs för att förvaltningen ska klara 2018 års kostnadssänkningar. Det största prognostiserade överskottet återfinns inom avdelningen kvalitet och digitalisering (2,9 mnkr), det beror på förseningar i rekryteringar samt vakanser som troligen inte kommer att tillsättas utifrån kommande besparingskrav. I övrigt prognostiserar samtliga avdelningar förutom region utveckling positiva resultat.

Politikerorganisationen, +0,4 mnkr

Under begreppet politikerorganisationen redovisas det samlade resultatet för anslagen för regionfullmäktige, regionstyrelse, revision, överförmyndarnämnd, patientnämnd och valnämnd.

Det samlade prognostiserade årsresultatet för dessa anslag uppgår för närvarande till +0,4 mnkr. Överskottet hänförs till regionstyrelsen på 0,6 mnkr medan överförmyndarnämnden räknar med ett underskott på 0,2 mnkr. För mer information om överförmyndarnämnden och patientnämnden, se nedan.

Tekniska nämnden, +0,5 mnkr

Teknikförvaltningen, +0,6 mnkr

Periodens resultat för teknikförvaltningen är positivt med 2 735 tkr, vilket kan jämföras med föregående år då det var negativt med -378 tkr. Den ekonomiska helårsprognosen visar på ett positivt resultat med 622 tkr. Prognosen baseras på försiktiga bedömningar eftersom den endast bygger på tre månaders verksamhet.

Personalkostnaderna för perioden uppgår till 37,2 mnkr, vilket är ett överskott mot periodens budget med 6,1 mnkr. Den positiva avvikelser beror på att ett flertal tjänster är vakanta.

Tekniska nämndens investeringsutgifter 2017 beräknas bli 565,9 mnkr vilket är inom ramen för investeringsbudgeten som uppgår till 636,6 mnkr. Investeringsutgifterna för perioden uppgår till 82,6 mnkr vilket är högre än föregående år då de uppgick till 65,3 mnkr. De största investeringsprojekten är kryssningskajen med 58,8 mnkr, brackvattenverk i Kvarnåkershamn med 52,7 mnkr samt Sävhuset med 40 mnkr.

Arbetet med kryssningskajen följer tidplanen vid avstämning i mars 2017.

Grundvattennivåerna i stora magasin ligger i början av året fortsatt mycket under det normala. Situationen för 2017 är ännu kritisk när det gäller tillgången på dricksvatten även om situationen i små grundvattenmagasin ser något bättre ut än motsvarande nivå för 2016. Fjolårets ”Spara-vatten kampanj” har åter satts igång med information ut till bland annat skolelever.

Samhällsbyggnadsförvaltningen, räddningstjänsten, -0,1 mnkr

Den ekonomiska prognosen visar att ekonomin inom räddningstjänsten i princip är i balans.

Arbetet med att sätta igång den nya organisationen pågår för fullt inför 1 maj.

RIB beredskapen utifrån den gamla organisationen dras fortfarande med beredskapsbrister. Nio personer har sagt upp sig på grund av nya organisationen och det nya RIB avtalet. Räddningstjänsten kommer fortsatt under kvartal 1 2017 att ha brister i beredskapsorganisationen.

Antalet larm i väntan på ambulans (IVPA) och automatlarm har under första kvartalet minskat jämfört med samma period föregående år.

Byggnadsnämnden, 0 mnkr

Den ekonomiska prognosen för byggnadsnämnden visar på ett utfall enligt budget för 2017. Periodens resultat för byggnadsnämnden är negativt med 647 tkr.

En uppföljning av bygglovsärenden visar att inga ärendetyper fullt ut klarar kravet på 10 veckors handläggningstid enligt plan- och bygglagen (PBL).

Inom enhet bygg lanseras den nya e-tjänsten och är klar att användas från och med april 2017. Den nya e-tjänsten innebär att medborgarna kan genomföra 5 typer av ärenden digitalt, det är bygglov, förhandsbesked, planbesked, nybyggnadskarta samt utstakning/läges kontroll. Det är just nu 6 ytterligare tjänster som enligt planeringen ska lanseras under våren. Varav 2 lanseras redan under april, det är anmälan eldstad och anmälan kontrollansvarig. Detta arbete behöver fortsatt vara högt prioriterat för att kontinuerligt utvecklas med fler digitala tjänster.

Arbetet att få till detaljplanarbetet för Visborgsområdet intensifieras för att förverkliga ett byggande enligt strukturplanens intentioner. Här pågår nu ett arbete att synkronisera olika intressenter och få till ett antal detaljplanarbeten som övergripande hänger ihop med visionen att skapa en ny stadsdel med ekologisk profil. Översiktsplanen "fördjupad översiktsplan för Östergarnslandet" har varit ute på granskning med ett välbesökt möte i Östergarns bygdegård.

Miljö- och hälsoskydds-nämnden, +0,1 mnkr

Den ekonomiska prognosen för miljö- och hälsoskydds-nämndens verksamheter visar att utfallet för 2017 kommer att bli positivt.. Prognosen för 2017 är ett överskott med 122 tkr.

Periodens resultat är positivt med 179 tkr.

Antalet inkomna/upprättade ärenden har ökat med 66 jämfört med samma period 2016. Antalet tillsynsbesök är lägre 2017 än motsvarande period 2016 inom både miljöbalken och livsmedelslagens verksamhetsområde. Orsaker till detta är vakanser samt icke återinsatta tjänster, vilket medfört att en del team inför 2017 ändrat sina tillsynsmål utifrån mindre bemanning jämfört med samma period 2016.

En uppgradering av ärendehanteringssystem och fakturerings system kommer att genomföras under 2017.

Kultur- och fritidsnämnden, + 1,3 mnkr

Den pågående utredningen och den förmodade nedläggningen av KFF/KFN har lett till uppsägningar och oro som medfört att förvaltningen har allt svårare att upprätthålla kvalitet i verksamheten. Nämndsekreteraren har slutat på förvaltningen vilket medfört att ärendehantering, registrering och en stor del av politiska administrationen inte kan upprätthållas. En sista nämnd finns inplanerad den 13 juni och därefter kan inte förvaltningen längre fungera fullt ut. Verksamheterna gentemot kund/brukare fungerar dock enligt plan och än så länge väl.

Inom kulturavdelningen finns en positiv inställning till föreslagen organisationsförändring och även om delar av personalen påverkats negativt av uppsägningarna inom förvaltningen pågår flera lovande utvecklingsprojekt. Samtidigt har inom fritidsavdelningen i stort sett all utvecklingsverksamhet upphört och den kvarvarande personalen fokuserar på förvaltande av verksamhet. Enhetschefen för anläggningar har sagt upp sig och slutat under perioden. Tjänsten har inte tillsatts utan arbetsuppgifterna har fördelats på övriga medarbetare, där avdelningens kvarvarande enhetschef med ansvar för baden nu har driftansvaret även för anläggningar.

Inom biblioteksavdelningen har förändringar i enhetschefsledet inneburit förändrade ansvarsområden och arbetsuppgifter, vilket som i sin tur påverkar det ordinarie arbetet. Avdelningen följer den pågående serviceortsutredningen, vilken kan komma att beröra verksamheten. Ungdomsavdelningen har i samråd med utbildnings- och arbetslivsförvaltningens ledning lagt en bra grund för den förmodade övergången i ny förvaltningsorganisation.

Med hänsyn till förvaltningens nuvarande situation är det svårt att göra en bedömning och en rättvisande årsprognos. Förvaltningen kommer definitivt att klara ett nollresultat, troligtvis ett överskott för 2017 på ca 1,3 mnkr beroende på politiska prioriteringar. Resultatet för perioden visar ett positivt resultat på 1140 tkr, vilket dels beror på att personal slutat under perioden inför den förmodade nedläggningen av förvaltningen samt att KFN har budgeterat en betydligt större buffert än tidigare år för att bland annat kunna ta extra kostnader för bevattning samt oplanerade utgifter utifrån att Gotland är värd för NatWest Island Games.

Barn- och utbildningsnämnden, + 2,1 mnkr

Barn- och utbildningsnämndens prognos beräknas bli positiv med 2,1 mnkr. Periodens resultat uppgår till 17,7 mnkr. Det positiva resultatet i perioden beror till största del på att intäkterna till följd av statsbidrag är högre samt att kostnaderna är lägre än budgeterat exempelvis har inte kulturskolans del av hyra i nya Sävhuset debiterats.

Prognosen innefattar verksamheternas inlämnade prognoser på 0,1 miljoner kronor och täckning för indirekta kostnader genom återsökta statsbidrag för mottagandet av asyl på två miljoner kronor.

Skolformerna redovisar en positiv prognos på 1,7 miljoner kronor (förskola 0,3 mnkr och grundskola 1,4 mnkr). Den centrala förvaltningen har en positiv prognos på 1,3 miljoner kronor där ingår även underskott i utbetalningar till fristående huvudman med 5,9 miljoner kronor.

Prognosen för barn och elevvolym (resursfördelningsmodell) pekar på ett underskott på 8,7 miljoner kronor. Underskottet har sin huvudsakliga förklaring i att

budgeterat antal barn för fristående förskola är lägre i förhållande till verkligt antal barn, sammanlagt för alla skolformer och huvudmän saknas budget för 140 barn och elever. Prognosen för investeringar är vid årets slut i balans.

Sjuktalet inom nämndens verksamheter har ökat i förhållande till motsvarande period 2016. För att kunna motverka upplevelser av för hög arbetsbelastning kommer personal att anställas som kan förbättra förutsättningarna för lärarna att arbeta mer koncentrerat med arbetsuppgifter som rör undervisningen. Till exempel lärarassistenter och socialpedagoger.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, +2,8 mnkr

Nämndens helårsprognos pekar på ett överskott på 2,8 mnkr.

Den största negativa avvikelsen från budget ligger hos Wisbygymnasiet med cirka fem miljoner kronor. Den största positiva avvikelsen ligger hos resursfördelningen (ersättningar för elevvolym) som har en positiv prognos på 9,1 miljoner kronor.

Resultatet i perioden uppgår till 5,5 mnkr.

Prognosen för investeringar är vid årets slut i balans.

För att motverka upplevelser av för hög arbetsbelastning kommer förvaltningen att fortsätta att anställa personal som kan förbättra förutsättningarna för lärarna att mer koncentrerat arbeta med arbetsuppgifter som rör undervisningen, det kan till exempel vara lärarassistenter och socialpedagoger.

Det preliminära gymnasievalet avslutades den 15 februari. 488 elever sökte då till kommunala Wisbygymnasiet (varav tio elever från fastlandet). 46 elever sökte till fristående Guteskolan. 81 gotländska elever har sökt gymnasieutbildning på annan ort.

Socialnämnden, -31,2 mnkr

Nämndens årsprognos pekar på ett underskott mot budget på 31,2 miljoner kronor.

Resultatet i perioden uppgår till + 13,2 mnkr.

Tidigare handlingsplan för att minska utbud och kostnader har givit effekt. Där finns endast två uppdrag kvar, översyn av måltid och översyn av sociala företag, det är därför nödvändigt att ta fram en ny handlingsplan i syfte att ytterligare minska utbudet för att minimera underskottet. Socialnämnden begärde under 2016 att få ett underlag på verksamhet möjlig att upphandla. Förvaltningens underlag redovisades i februari och ärendet kommer att behandlas i juni.

Sett till verksamheterna så visar äldreomsorgen ett överskott medan det är underskott för LSS-insatser, ensamkommande flyktingbarn och för individ- och familjeomsorgen. Det är framför allt för barn- och ungdomsvården som det prognostiseras fortsatt stora underskott. Det är viktigt att förvaltningen kompenseras för nettokostnader för mottagning av ensamkommande flyktingbarn då Migrationsverkets ersättningar inte täcker kostnaderna och det inte finns någon budget för nettokostnader. Det är också viktigt att förvaltningen får del av medel för täcka övriga kostnader som rör flyktingmottagning, så som försörjningsstöd.

Kommunals nya avtal innebär högre personalkostnader än beräknat då det omfattar fler medarbetare. Det finns också en stor osäkerhet kring övriga löneavtal som inte är klara.

Förvaltningen har fortsatt svårigheter att tillsätta vakanta tjänster, vilket medför en ökad arbetsbelastning och en något högre sjukfrånvaro. Avdelningarna arbetar med kompetens- och sjukfrånvarosatsningar och ska intensifiera det arbetet under året. Utvecklingen för förvaltningen följer till stora delar den nationella trenden.

Arbetet med införandet av IBIC, individens behov i centrum, går enligt plan. Införandet planeras succesivt under 2017 och framåt.

Inom de flesta avdelningarna arbetar man aktivt med att skapa genomförandeplaner/vårdplaner för alla brukare.

Arbetet med att använda SIP, samordnad individuell plan, går långsamt framåt. Det är framför allt myndighetsavdelningen som initierar till att en plan ska skapas men initiativ kan tas från samtliga parter kring en brukare och brukaren själv. Användning av rutiner och dokumentation av SIP kan dock förbättras inom förvaltningen. Inom övriga avdelningar har man deltagit några gånger men väldigt få planer har initierats.

Det pågår många aktiviteter för att öka brukarnas delaktighet till exempel genom att man har boenderåd/brukarråd, gör brukar mer delaktig i val av mat, vid inköp, vid att sätta mål inför en korttidsvistelse och val av aktiviteter. Inom individ- och familjeomsorgen arbetar man med olika modeller för att stärka brukares delaktighet och inflytande, bland annat Västernorrlandsmodellen och Scott Millers skattningsskalor.

De flesta aktiviteter i handlingsplanen för barn och unga är genomförda.

För att minska antalet placeringar har individ- och familjeomsorgen satt igång ett flertal aktiviteter, så som nätverksarbete, start av HVB-Silvergatan, en utrednings- och behandlingsenhet för föräldrar och barn, utvecklat samråd med ansvariga arbetsledare och enhetschefer inför placering, familjeorienterat skolstöd, förstärkt familjehemsorganisationen och målgruppsinventering.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, -30 mnkr

Det ekonomiska resultatet är efter mars månad minus 21,3 miljoner. Nettokostnadsutvecklingen uppgår till 8,1 procent. Det stora negativa resultatet kan främst hänföras till flera vårdkrävande och därmed kostsamma patienter inom utomlänsvården och att det kraftiga utbrottet av influensa, RS-virus och vinterkräksjuka har gjort att stängning av 7 vårdplatser inte varit möjlig under det första kvartalet.

Årsprognosen beräknas till - 30 miljoner jämfört med budget. Den negativa prognosen har sitt ursprung i den mycket höga kostnadsutveckling som har inletts 2017.

Prognosavvikelsen beror på:

- Flera kostsamma vårdtillfällen inom utomlänsvården som, även om resten av 2017 återgår till en mer normal nivå av sådan vård, inte kommer att rymmas inom den budget som är lagd för utomlänsvården.
- I handlingsplanen för att nå budget krävs en neddragning med 7 vårdplatser som ger en nettobesparing på ca 5 miljoner. Under januari och februari var vårdplatsläget mycket ansträngt beroende på influensa, vinterkräksjuka och RS-virus. Under denna tid var det inte möjligt att minska antalet vårdplatser utan mycket stora konsekvenser för vården. Vårdplatsneddragningen sker istället från och med april månad.

- Då Gotland drabbades hårt av ovanstående i influensatider blev också många i personalen sjukskrivna eller lediga för vård av barn. Detta medförde stora kostnader för övertidsarbete och ytterligare behov av hyrsjuksköterskor.

Tillgängligheten till specialistsjukvård är sammantaget god, nationellt jämfört mycket god. Även kvaliteten i vården bedöms sammantaget god, även om utvecklingsområden föreligger. Under perioden har Sveriges kommuner och landsting publicerat en sammanvägd resultatöversikt på 16 hälso- och sjukvårdsområden, Gotland hamnar på tredje plats av landets 21 landsting.

Hård belastning till följd av bland annat hög förekomst av influensan och vinterkräxjuka bland såväl medborgare som personal samt stora svårigheter att bemanna inom vissa verksamheter har påverkat både ledare och medarbetares förutsättningar till verksamhetsutveckling negativt. Arbetsmiljön har i vissa verksamheter varit ansträngd. Sjuktalet uppgick i februari till 6,8 procent jämfört med 5,8 procent 2016.

Patientnämnden, 0 mnkr

Budgeten för nämnden är i balans 2017.

En kraftig ökning av antalet klagomål kan ses under januari till mars. 76 klagomål har kommit in jämfört med 54 under samma period 2016. Denna trend kan ses redan under senare delen av 2016. Primärvården har under perioden fått 31 klagomål jämför med 14 under samma period 2016. Klagomål kommer fram maj att kunna lämnas genom att logga in på "Mina vårdkontakter" på 1177.

Överförmyndarnämnden, -0,2 mnkr

Nämnden prognostiserar ett underskott på 150 tkr för helåret till följd av ökade kostnader för arvoden till ställföreträdare. Dessutom föreligger en risk att de nya reglerna kring ersättning till ensamkommande barn kan generera underskott om inte nämnden får sina kostnader täckta via schablonersättningen.

Kostnaderna för arvodena är beroende av flera faktorer, dels prisbasbeloppets utveckling, dels den totala ärendevolymen samt andelen arvoden som betalas av Region Gotland. Andelen ärenden som betalas av Region Gotland har under de senaste åren ökat. Prisbasbeloppet har också stigit med 500 kronor mellan 2016 och 2017, från 44 300 kr till 44 800 kr.

En trolig konsekvens av det nya ersättningssystemet är att riktlinjer för arvodering av ställföreträdare kan komma att behöva ses över och revideras.

Regionstyrelseförvaltningen

Peter Lindvall
Regiondirektör

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen enhet Ekonomi och upphandling